

Vergaderjaar 2022–2023

29 544

Arbeidsmarktbeleid

Nr. 1170

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2022

De afgelopen jaren heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie arbeidsmisstanden in de keten van pakketdienstverlening geconstateerd, zoals illegale tewerkstelling, onvolledige administraties, te lange werktijden en vervalste rijbewijzen. Dergelijke misstanden zijn onaanvaardbaar. Werkenden hebben recht op eerlijk werk. Daarom heeft de Arbeidsinspectie sinds 2020 een ketenaanpak van de vier grootste opdrachtgevers in de pakketdienstverlening. Bijgaand ontvangt u het effectonderzoek van deze ketenaanpak. Dit onderzoek is eerder aangekondigd in antwoorden op gestelde Kamervragen.¹

Kern bevindingen Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie heeft ervoor gezorgd dat de vier grootste pakketdienstverleners maatregelen hebben getroffen die tot structurele naleving van de regels voor eerlijker werk in hun ketens moeten leiden. De genomen maatregelen zijn merkbaar en zichtbaar voor de opdrachtnemers en onderaannemers van deze dienstverleners. Bijna 60% van deze (onder)aannemers geeft aan dat hun opdrachtgevers strenger controleren, onder andere op identiteit en geldigheid van rijbewijzen. Deze maatregelen zijn genomen na gesprekken op (concern)directieniveau met deze vier pakketdienstverleners, aangevuld met terugkoppeling van resultaten van inspecties, publicitaire aandacht en de inzet van handhavingsinstrumenten.

De Arbeidsinspectie constateert ook dat sprake is van lange ketens van aanneming en onderaanneming. De pakketdienstverleners kunnen daarom als opdrachtgevers moeilijk zicht krijgen op de mate waarin in hun ketens wordt gewerkt volgens de verplichtingen uit de arbeidswetten.

¹ Aangangsel Handelingen II 2020/21, nr. 1158; Aangangsel Handelingen II 2021/22, nr. 772.

Terwijl zij daar wel een wettelijke² dan wel maatschappelijke verantwoordelijkheid voor dragen. In het onderzoek waren (onder)aannemers zeer negatief over de handelwijze van hun opdrachtgevers, het systeem van tarifiering en de bezorgeconomie met «gratis» bezorging. Dit leidt tot grote werkdruk en allerlei constructies gericht op kostenreductie.

De gekozen interventiemix van gesprekken, inspecties, transparantie en handhaving is noodzakelijk geweest om tot deze resultaten te komen. De ordening van en druk op deze sector, zowel wat betreft de tarifiering, de personeelstekorten en het grote volume van pakketten dat dagelijks wordt bezorgd, maakt dat het risico op misstanden aanwezig blijft. De Arbeidsinspectie blijft daarom aandacht houden voor deze sector. Onder meer via (her)inspecties om te beoordelen of de genomen maatregelen ook daadwerkelijk leiden tot meer eerlijk werk.

Beleidscontext

Met het onderzoek kan een beeld worden gevormd van de stand van zaken in de markt van pakketdienstverleners. Dit beeld is zorgelijk. Ik steun de aanpak van de Arbeidsinspectie en ben blij dat de gekozen keten-aanpak werkt. Tegelijkertijd ben ik het met de Arbeidsinspectie eens dat blijvende aandacht voor eerlijk werk in deze sector nodig is. De onderzoeksbevindingen laten ook zeer het belang van hervormingen op de arbeidsmarkt zien. Ten aanzien van de arbeidsmarkt in brede zin heeft u van mij deze zomer een hoofdlijnenbrief ontvangen.³ Daarin ben ik ingegaan op het stimuleren van duurzame arbeidsrelaties en het reguleren van flexibele arbeid, waaronder het werken met of als zzp'er(s). In het voorjaar van 2023 volgt een uitwerking met concrete wetsvoorstellen voor het beter reguleren van flexibele contractvormen. Deze beslaan ook de sector van pakketdienstverleners.

Hiermee beschouw ik mijn toezegging in het commissiedebat van 13 april 2022 over de arbeidsmarkt, afgedaan.⁴

Ten slotte

De Arbeidsinspectie is graag tot een nadere toelichting op het voorliggende effectonderzoek bereid.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C.E.G. van Gennip

² Bij illegale tewerkstelling vanwege het brede werkgeversbegrip in de Wet arbeid vreemdelingen, waardoor elke ketenpartner zélf werkgever is.

³ Brief Hoofdlijnen Arbeidsmarkt, Kamerstuk 29 544, nr. 1112 van 5 juli 2022.

⁴ Commissiedebat Arbeidsmarktbeleid Kamerstuk 29 544, nr. 1105 op 13 april 2022. Ook genoemd in Aanhangsel Handelingen II 2021/22, nr. 2949.